

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22315 - Intervenció Socioeducativa amb la Família / 1
Titulació	Grau d'Educació Social - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Valero de Vicente <i>(Responsable)</i> maria.valero@uib.es	15:00	16:00	Dimarts	10/09/2018	30/06/2019	Despacho 203B
María del Carmen Orte Socías carmen.orte@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

En aquesta assignatura s'entén la família com a model de socialització primària i des d'aquesta perspectiva el que es pretén és conèixer quins són els models, concepte i teories més acceptats per a l'exercici d'una parentalitat positiva que fomenti una socialització adequada. En aquest marc es pretén identificar quins són els components que defineixen la parentalitat positiva, analitzar els indicadors de la parentalitat i conèixer les intervencions més eficaces a la llum dels programes basats en l'evidència científica de base psico-social i educativa des d'una perspectiva preventiva.

Requisits

Recomanables

És molt important que l'alumnat manegi de forma adequada la cerca de documentació en les bases de dades documentals de l'àmbit psicosocial i educatiu.

Així mateix, és molt important que l'alumnat manegi la normativa d'elaboració de textos científics la qual ha d'utilitzar sempre en l'elaboració de treballs i activitats en aquesta assignatura (normativa APA darrera versió). També és important que l'alumnat es manegi de forma adequada en les llengües que utilitzarà per a la cerca i maneig de textos científics. Com a mínim, català, castellà i anglès.

Competències

Guia docent

Específiques

- * CE1. Comprensió dels processos, institucions i idees que s'han donat històricament i que han configurat els models actuals d'intervenció socioeducativa. .
- * CE3. Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosociales que estan a la base dels processos d'intervenció socioeducativa, així com les característiques fonamentals dels entorns d'intervenció. .
- * CE8. Dissenyar, organitzar, gestionar i avaluar programes, projectes i serveis socioeducatius en els àmbits de l'educació familiar i el desenvolupament comunitari. .

Genèriques

- * CT2. Capacitat d'organització i planificació. .
- * CT6. Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions. .
- * CT11. Autonomia en l'aprenentatge. .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Tema 1. La família actual: funcions de la família. Aproximació històrica i canvi del concepte de família.

Tema 2. Influència de la família en el desenvolupament de conductes problema: Teories i sistemes. Els diferents estadis i cicle vital de la família.

Tema 3. La parentalitat positiva i els processos d'avaluació i exploració de la família. L'entrevista familiar.

Tema 4. Intervenció basada en la família. Factors de risc i protecció. Enfocament de la prevenció des del treball socioeducatiu amb la família.

Tema 5. Intervenció en famílies multiproblemàtiques i en crisis. Anàlisi de cas i qualitat de les intervencions i pràctiques socioeducatives..

Metodologia docent

En aquesta assignatura treballarem des d'una perspectiva teòrica i pràctica. D'una banda, a partir de les explicacions de la professora i de les lectures obligatòries de l'alumnat de cadascun dels temes contemplats en el temari, algunes de les quals es comentaran en classe i unes altres seran objecte de treball individual i/o, de grup. D'altre, també treballarem des d'una perspectiva basada en grups de pràctiques per a la realització d'un treball final vinculat a la intervenció amb la família. Es recomana a l'alumnat que consulti la pàgina web de campus extens de l'assignatura amb assiduitat.

Es recomana a l'alumnat consultar les referències documentals sobre família, educació familiar positiva, competència familiar, de la professora en els links següents:

Guia docent

[https://uib-es.academia.edu/CarmenOrte;](https://uib-es.academia.edu/CarmenOrte)

[https://www.researchgate.net/profile/Carmen_Orte;](https://www.researchgate.net/profile/Carmen_Orte)

gifes.uib.eu

competenciafamiliar.uib.cat

Es realitzarà una avaluació continuada individual de tots els temes de l'assignatura a través d'una prova objectiva i l'avaluació d'un treball pràctic individual i grupal amb els continguts de l'assignatura, el qual es revisarà al llarg del curs, a les sessions de pràctiques calendaritzades a l'efecte i d'assistència obligatòria. No es podrà aprovar la part pràctica si es tenen més de dues faltes sense justificació.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	L'objectiu d'aquestes sessions és la d'adquirir de forma constructiva coneixements i competències relatives a la intervenció socioeducativa amb la família. D'aquesta manera, les classes teòriques aportaran la base científica i tècnica sobre els diferents continguts a treballar des d'una perspectiva preventiva. S'incorporen activitats i comentari de lectures durant les explicacions de cara a possibilitar l'aprenentatge d'aquests.	30
Classes pràctiques		Grup mitjà 2 (X)	<p>En les diferents classes pràctiques el alumnat podrà aprendre a realitzar cerques bibliogràfiques utilitzant bases de dades nacionals i internacionals, i eines per a desenvolupar adequadament el treball de recerca científica. També s'analitzarà articles i altres recursos rellevants per a la pràctica socioeducativa amb famílies.</p> <p>Altra activitat que es durà a terme solament en les hores de pràctiques, es l'estudi i representació de algunes sessions del Programa de Competència Familiar. L'alumnat tindrà la oportunitat de conèixer com es el funcionament i l'estructura d'un programa basat en l'evidència destinat a la prevenció selectiva que promou el enfortiment de les famílies.</p> <p>Les sessions pràctiques tenen diferents parts amb objectius activitats i calendari en cadascuna d'elles. És obligatòria l'assistència i és responsabilitat de l'alumnat.</p>	15

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Informe de recerca	A partir de les sessions pràctiques l'alumnat tindrà que realitzar un informe científic de recerca. Amb aquest treball es pretén que l'alumnat conegui	105

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		com fer una recerca idisseny d'un projecte d'intervenció familiar. També es pretén que l'alumnat sigui capaç de utilitzar bases de dades, llegir i analitzar críticament documents científics per elaborar u informe sobre el tema d'estudi.	

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

--L'avaluació d'aquesta assignatura té dues parts i totes dues són de caràcter obligatori. Per aprovar l'assignatura l'alumnat ha d'haver aprovat, amb una nota mínima de 5, cada una de les parts de la forma següent:

1) L'alumnat realitzarà una prova objectiva de tots els temes de l'assignatura en les dates previstes segons la normativa universitària. Per poder fer mitjana amb la part pràctica, la nota mínima d'aquesta prova haurà de ser igual o superior a 5.0

2) Avaluació de la part pràctica. El valor d'aquesta part és del 50%, el treball autònom (l'informe de recerca) té un valor de 40% i la assistència i participació en les sessions pràctiques i representació de sessions del Programa de Competència Familiar tindrà un valor de 10%. Per poder fer mitjana amb les notes de l'avaluació de la prova teòrica la nota d'aquesta part ha de ser de 5.0 o superior.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	L'objectiu d'aquestes sessions és la d'adquirir de forma constructiva coneixements i competències relatives a la intervenció socioeducativa amb la família. D'aquesta manera, les classes teòriques aportaran la base científica i tècnica sobre els diferents continguts a treballar des d'una perspectiva preventiva. S'incorporen activitats i comentari de lectures durant les explicacions de cara a possibilitar l'aprenentatge d'aquests.
Criteris d'avaluació	Proves objectives de tots els temes de l'assignatura segons normativa universitària

Percentatge de la qualificació final: 50%

Guia docent

Classes pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)
Descripció	En les diferents classes pràctiques el alumnat podrà aprendre a realitzar cerques bibliogràfiques utilitzant bases de dades nacionals i internacionals, i eines per a desenvolupar adequadament el treball de recerca científica. També s'analitzarà articles i altres recursos rellevants per a la pràctica socioeducativa amb famílies. Altra activitat que es durà a terme solament en les hores de pràctiques, es l'estudi i representació de algunes sessions del Programa de Competència Familiar. L'alumnat tindrà la oportunitat de conèixer com es el funcionament i l'estructura d'un programa basat en l'evidència destinat a la prevenció selectiva que promou el enfortiment de les famílies. Les sessions pràctiques tenen diferents parts amb objectius activitats i calendari en cadascuna d'elles. És obligatòria l'assistència i és responsabilitat de l'alumnat.
Criteris d'avaluació	L'alumnat, individualment i en grup, anirà realitzant el treball de l'assignatura en diferents fases en les classes pràctiques. L'avaluació del treball final es durà a terme una vegada defensat i lliurat el treball finalitzat en els terminis previstos.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Informe de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	A partir de les sessions pràctiques l'alumnat tindrà que realitzar un informe científic de recerca. Amb aquest treball es pretén que l'alumnat conegui com fer una recerca idisseny d'un projecte d'intervenció familiar. També es pretén que l'alumnat sigui capaç de utilitzar bases de dades, llegir i analitzar críticament documents científics per elaborar u informe sobre el tema d'estudi.
Criteris d'avaluació	A partir de les sessions pràctiques l'alumnat tindrà que realitzar un informe científic de recerca. Amb aquest treball es pretén que l'alumnat conegui com fer una recerca idisseny d'un projecte d'intervenció familiar. També es pretén que l'alumnat sigui capaç de utilitzar bases de dades, llegir i analitzar críticament documents científics per elaborar u informe sobre el tema d'estudi.

Percentatge de la qualificació final: 40%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A l'inici del curs la professora proporcionarà un dossier de referències bibliogràfiques per a cada tema a l'alumnat. Algunes d'elles estan recollides en aquesta bibliografia. Unes altres es faran arribar a l'alumnat. S'utilitzarà la plataforma digital de campus extens de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

Tema 1.

Informes INE, IBESTAT, Instituto de Política Familiar.

Martínez, M.C., et al. (2013). Diversidad familiar y ajuste psicosocial en la sociedad actual. *Psicología.com*.

Parada, J.L. (2010). La educación familiar en la familia del pasado, presente y futuro. *Education Siglo XXI*.

Valdivia, C. (2008). La familia: concepto, cambios y nuevos modelos. *La Reveu de REDIF*.

Tema 2.

Torío, S., et al. (2008). Estilos educativos parentales. Revisión bibliográfica y reformulación teórica. *Teoría y educación*.

Guia docent

Dishion, T.J., et al. (1991). Family, school, and behavioral antecedents to early adolescent involvement with antisocial peers. *Developmental Psychology*.

Skinner, E., et al. (2005). Six dimensions of parenting: A motivational model. *Parenting Science and Practice*.

Smith, J.D., et al. (2014). Coercive family process and early-onset conduct problems from age 2 to school entry. *Development and Psychopathology*.

Tema 3.

Crittenden, P.M. (1993). An information-processing perspective on the behavior of neglectful parents. *Criminal Justice and Behavior*.

Johnson, B.D., et al. (2014). A Parenting Competency Model. *Parenting: Science and Practice*.

Martín-Quintana, et al. (2013). La promoción de la parentalidad positiva. *Revista Educação, Ciência e Cultura*. Tema 4.

Kaslow, N. J., et al. (2012). Family-based interventions for child and adolescent disorders. *Journal of Marital and Family Therapy*.

Kumpfer, K., et al. (2003). Family-Based Interventions for Substance Use and Misuse Prevention. *Substance Use & Misuse*.

Orte, C., et al. (2013). El enfoque de la competencia familiar, una experiencia de trabajo socioeducativo con familias. *Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria*.

Tema 5.

Axford, N., et al. (2012). Blueprints for Europe: Promoting Evidence-Based Programmes in Children's Services. *Psychosocial Interventions*.

Griffin, K.W., et al. (2010). Evidence-based interventions for preventing substance use disorders in adolescents. *Child Adolesc Psychiatric Clin N Am*.

Valero, M., et al. (2017). Meta-analysis of family-based selective prevention program for drug consumption in adolescence. *Psicothema*.

Bibliografia complementària

Barudy, J. (2001) Monografía sobre Habilidades y Competencias Parentales.

Barudy, J., Dantagnan, M. (2005). Los buenos tratos a la infancia. Barcelona: Gedisa. Cap. 5. (77-125).

Barudy Jorge, Dantagnan Maryorie (1999). Monografía Guía de valoración de competencias parentales. Barcelona:Ed. IFIVF.

Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. *Journal of Early Adolescence*, 11(1), 56-95.

Cerezo, M. A., Keesler, T. Y. Dunn. E.S. y Wahler, R.G. (1991). Standardized Observation Codes III. En M. A Cerezo(Ed.), *Interacciones familiares: un sistema de evaluación observacional* (pp.17-59). Madrid: Mepsa.

Center for Substance Abuse Prevention (2000). Prevention works through community partnerships: findings from SAMHSA/CSAP's national evaluation. Rockville, MD: CSAP.

Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMHSA). Center for Substance Abuse Prevention. Rockville, MD. Center for Substance Abuse Prevention (2002b). Substance Abuse and Mental Health Services Administration.

Science-based substance abuse prevention: a guide. DHHS Publication No. SMA 01-3505. Rockville, MD: SAMHSA/CSAP.

Cooney, S.M., Small, S.A. y O'Connor, C. (2007) Strategies for recruiting and retaining participants in prevention programs. *What Works, Wisconsin Research to Practice Series*, 2. Madison, WI: University of Wisconsin-Madison/Extension.

Minuchin, S. (1986). *Familias y terapia familiar*. Buenos Aires: Gedisa. Cap. 1.

Orte, C., Valero, M., Fernández-de-Álava, M., & Pozo, R. (2018). El impacto del género en los programas de prevención familiar para adolescentes: una revisión. *Revista Española de Drogodependencias*, 43(2), 9-28.

Orte, C.; Ballester, L.; Pascual, B.; Gomila, M.A.; Amer, J., (2018). Las competencias de los formadores en el Programa de Competencia Familiar, un programa de educación familiar basado en la evidencia. *Revista Complutense de Educación*, 28 (2), 33-46.

Guia docent

Ballester, L., Valero, M., Orte, C., Amer, J. (2018). An analysis of family dynamics: a selective substance abuse prevention programme for adolescents. *European Journal of Social Work*.

Altres recursos

Substance Abuse and Mental Health Services Administration:

<http://www.samhsa.gov/prevention/>

<http://www.samhsa.gov/espanol/>

Family Welfare Association (FWA). <http://www.fwa.org.uk/>.

Head Start. <http://www.headstartinfo.org/index.htm>.

La Maison Verte. <http://www.lamaisonverte.asso.fr/index.htm>.

Preescolar Na Casa-Educar en familia. <http://www.preescolarnacasa.org>.

Strengthening Families Program <http://www.strengtheningfamiliesprogram.org/>

Observatorio Infancia <http://www.observatoriodelainfancia.msssi.gob.es/>

Política Social Familias e Infancia <http://www.msps.es/politicaSocial/familiasInfancia/documentacion.htm>

Competenciafamiliar.uib.cat

www.familiasenpositivo.org

www.blueprintsprograms.com

